

30.09.2022 r.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim w 2021 r.

460,4 mln zł
Wynik budżetów JST

Jednostki samorządu terytorialnego (JST) uzyskały dochody o 8,2% wyższe niż w 2020 r. W tym samym czasie ich wydatki wzrosły o 5,2%. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniósł 460,4 mln zł wobec 219,6 mln zł w 2020 r.

Dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim, tj. gmin (80), powiatów (12), miast na prawach powiatu (2) oraz województwa lubuskiego w 2021 r. Informacje obejmujące dochody i wydatki gmin przedstawiono z wyłączeniem dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządzają jeden budżet, więc dochody i wydatki dla tej kategorii jednostek miast podano łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

I. DOCHODY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2021 r. dochody JST wyniosły łącznie 8373,1 mln zł i były o 8,2% wyższe w porównaniu z realizowanymi w 2020 r. Z ogółu dochodów JST w województwie ponad połowę (55,1%) stanowiły dochody gmin. Dochody miast na prawach powiatu stanowiły 25,1% dochodów JST w województwie, dochody powiatów – 12,4%, a województwa – 7,4%.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego ogółem wzrosły w porównaniu z 2020 r. o 8,2%

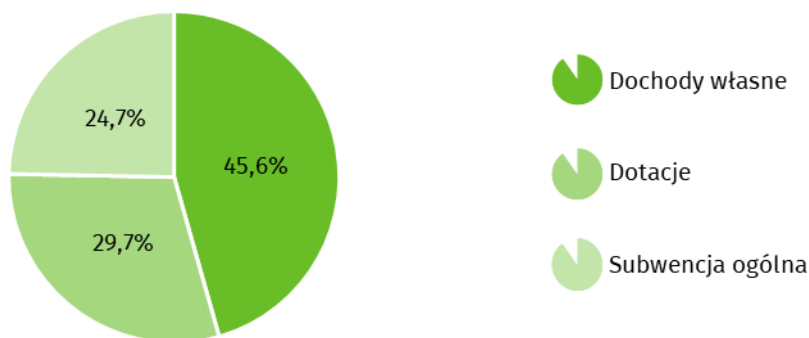
Tablica 1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W mln zł	Ogółem = 100	2020 = 100
Ogółem	8373,1	100	108,2
Gminy razem	4609,7	55,1	109,3
miejskie	821,3	9,8	105,3
miejsko-wiejskie	2518,9	30,1	109,4
wiejskie	1269,5	15,2	111,8
Miasta na prawach powiatu	2105,9	25,1	108,8
Powiaty	1039,3	12,4	107,0
Województwo	618,2	7,4	100,3

Wzrost dochodów zaobserwowano w budżetach JST wszystkich szczebli podziału administracyjnego. Największy odnotowano w budżetach gmin wiejskich (o 11,8%), gmin miejsko-wiejskich (o 9,4%) oraz miast na prawach powiatu (o 8,8%). Dochody budżetów powiatów, gmin miejskich i województwa wzrosły o odpowiednio 7,0%, 5,3% i 0,3%.

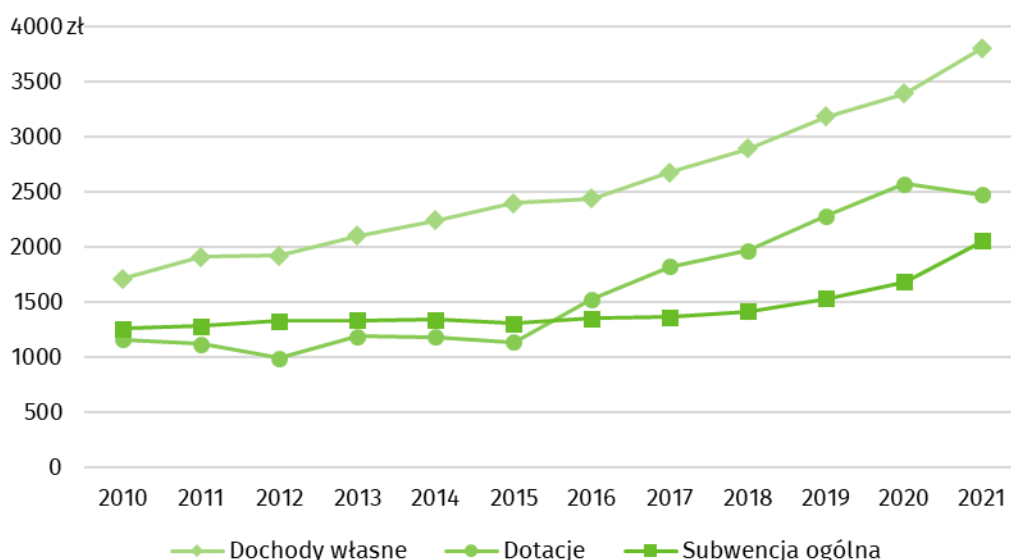
W 2021 r. w strukturze dochodów ogółem JST 45,6% stanowiły dochody własne. Było to o 1,2 p. proc. więcej niż przed rokiem. Dalsze 29,7% stanowiły dotacje (o 3,9 p. proc. mniej niż w poprzednim roku), a 24,7% subwencja ogólna (o 2,7 p. proc. więcej).

Wykres 1. Struktura dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody własne budżetów JST w województwie lubuskim w 2021 r. wyniosły 3807 zł, tj. o 12,0% więcej niż przed rokiem. Subwencja ogólna w przeliczeniu na 1 mieszkańca miała wartość 2061 zł (tj. wzrosła w porównaniu z 2020 r. o 22,2%). Natomiast dotacje w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2479 zł (tj. zmniejszyły się w ujęciu rocznym o 3,8%).

Wykres 2. Dochody jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

1.1. DOCHODY WŁASNE

W 2021 r. dochody własne budżetów JST wyniosły 3819,3 mln zł, tj. wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 11,2%.

W budżetach gmin dochody własne stanowiły średnio 46,4% ogółu dochodów, przy czym ich największy udział zanotowano w dochodach gmin miejskich (53,6%). W dochodach budżetów gmin miejsko-wiejskich odsetek dochodów własnych wyniósł 46,6%, a gmin wiejskich – 41,2%.

Spośród wyróżnionych kategorii dochodów własnych, w strukturze dochodów ogółem gmin województwa lubuskiego największy udział miały dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (14,5%) oraz z tytułu podatku od nieruchomości (12,5%). Znaczący udział w strukturze dochodów budżetów gmin miały tzw. pozostałe dochody (10,6% ogółu dochodów gmin) oraz dochody z majątku (4,3% ogółu dochodów gmin).

W ogóle dochodów budżetów powiatów dochody własne stanowiły 37,7%, w tym 17,3% – dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych. Podatek dochodowy od osób fizycznych stanowił 45,8% ogółu dochodów własnych.

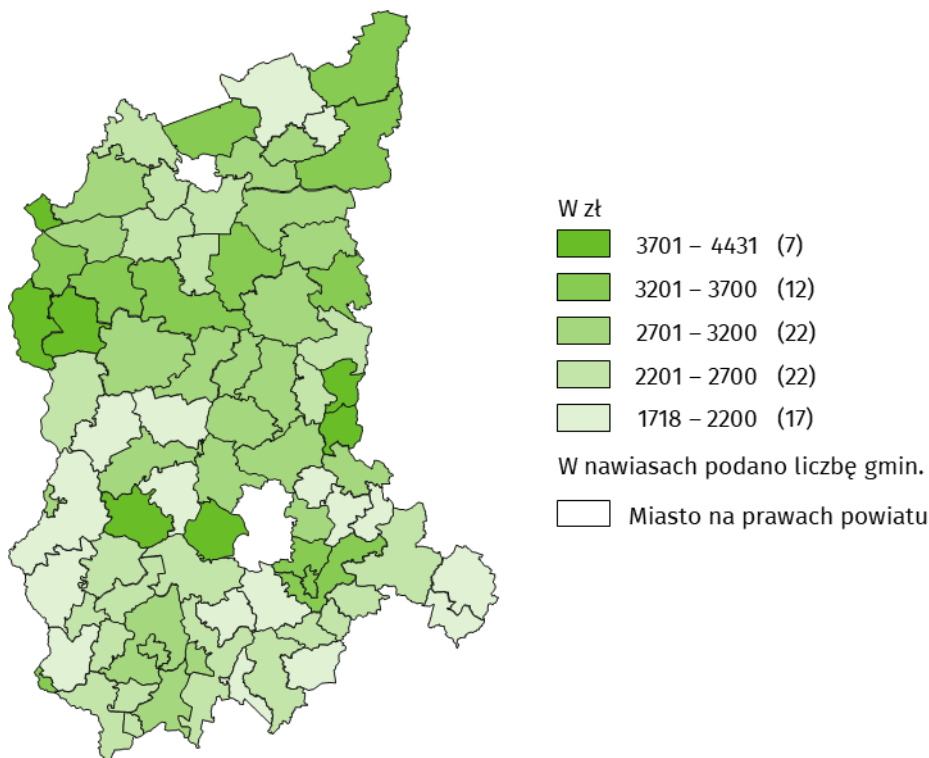
W budżecie województwa odsetek dochodów własnych w 2021 r. wyniósł 44,9%, w tym 33,1% – z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (w dochodach własnych ogółem – 73,8%), a 7,0% – z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Dochody własne stanowiły 45,6% ogółu dochodów JST w województwie

Tablica 2. Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	3819,3	2138,1	440,1	1174,5	523,4	1011,6	392,0	227,7
W % dochodów ogółem	45,6	46,4	53,6	46,6	41,2	48,0	37,7	44,9
w tym: Udział w podatku dochodowym:								
od osób prawnych	3,8	1,0	1,6	1,0	0,5	2,7	0,9	33,1
od osób fizycznych	16,1	14,5	17,4	14,2	13,3	21,6	17,3	7,0
Podatek:								
rolny	0,5	1,0	0,0	1,0	1,5	0,0	-	-
leśny	0,3	0,5	0,0	0,4	0,8	0,0	-	-
od nieruchomości	9,3	12,5	15,2	12,6	10,6	9,6	-	-
od środków transportowych	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,7	-	-
od czynności cywilno-prawnych	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,3	-	-
Dochody z majątku	3,4	4,3	7,7	4,4	2,0	2,9	1,3	1,6
Pozostałe dochody	10,5	10,6	9,8	11,0	10,4	8,6	18,2	3,2

Mapa 1. Dochody własne gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.

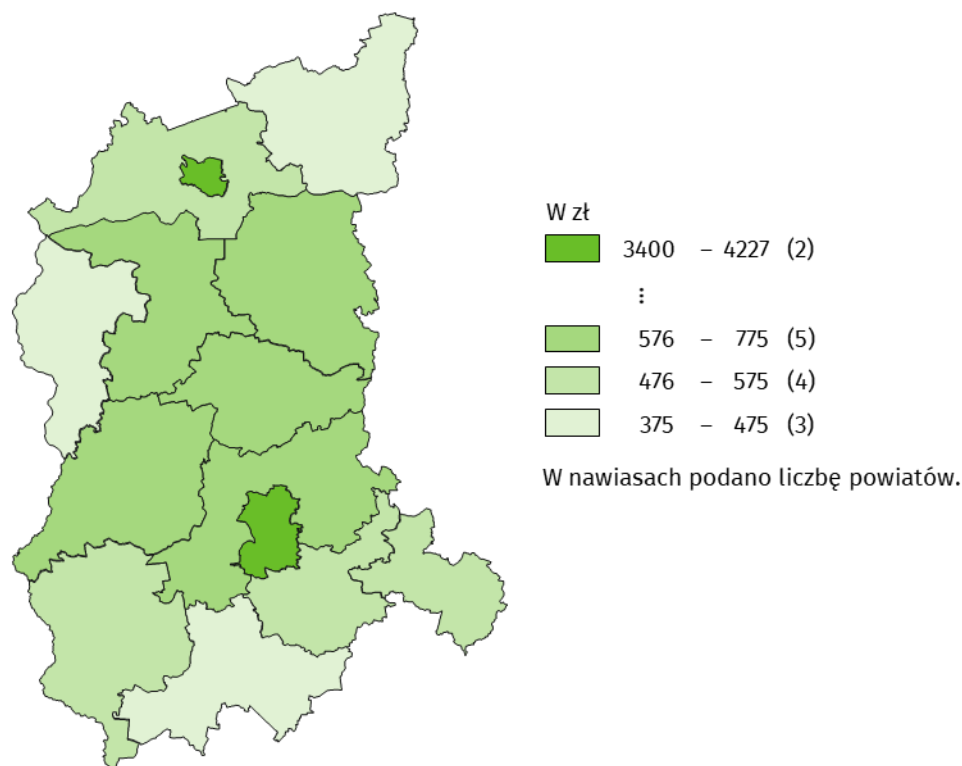
W 2021 r. najwyższe dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w miastach na prawach powiatu – w wysokości średnio 3855 zł, tj. o 12,2% wyższe w stosunku do poprzedniego roku).

Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca wyniosły średnio 2886 zł i były o 11,0% większe niż przed rokiem. Dochody gmin miejskich na 1 mieszkańca wyniosły 3161 zł (wzrost o 10,5% względem ub. roku), gmin miejsko-wiejskich – 2894 zł (wzrost o 14,1%), a gmin wiejskich – 2674 zł (wzrost o 4,8%).

Spośród gmin w województwie lubuskim, najwyższe dochody własne na 1 mieszkańca w 2021 r. zanotowano w gminach: Świdnica (4431 zł), Zbąszynek (4367zł), Rzepin (4330 zł), Słubice (4307 zł) oraz Bobrowice (4299 zł). Najniższe dochody na 1 mieszkańca odnotowały gminy Brzeźnica (1719 zł), Małomice (1738 zł), Stare Kurowo (1763 zł) oraz Trzebień (1785 zł).

W budżetach powiatów dochody własne na 1 mieszkańca wyniosły 529 zł i były o 0,6% większe niż w poprzednim roku. Z kolei dochody własne budżetu województwa wyniosły 277 zł i były o 45,3% większe niż przed rokiem.

Mapa 2. Dochody własne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2021 r.

1.2. SUBWENCJA OGÓLNA

Dochody budżetów JST w 2021 r. z tytułu subwencji ogólnej wyniosły 2067,3 mln zł, tj. 21,3% więcej niż w poprzednim roku, a ich udział w ogóle dochodów JST wyniósł 24,7% (wobec 22,0% przed rokiem).

Środki z tytułu subwencji ogólnej pochodziły głównie z jej części oświatowej, przyznawanej m.in. na utrzymanie szkół publicznych oraz na doksztalcanie i odprawy nauczycieli. W 2021 r. wielkość tej subwencji wyniosła 1271,7 mln zł, tj. 15,2% ogółu dochodów budżetów JST.

Subwencja ogólna w największym stopniu wspiera budżety powiatów. W 2021 r. w tej formie do budżetów powiatów wpłynęło łącznie 391,3 mln zł, co stanowiło 37,7% ogółu ich dochodów. W części oświatowej subwencji, przeznaczonej na utrzymanie szkół ponadpodstawowych, szkolnictwa specjalnego oraz placówek całodobowego pobytu uczniów (bursy, internaty) wpłynęło łącznie 265,3 mln zł, tj. 25,5% ogółu dochodów powiatów. Część wyrównawcza subwencji ogólnej finansująca świadczenia z pomocy społecznej i zmniejszająca dysproporcje poziomu dochodów gmin, powiatów i województw stanowiła 6,8% dochodów powiatów, a część równoważąca przyznawana powiatom na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz w związku ze zróżnicowaniem sieci dróg powiatowych wyniosła 2,6%.

W porównaniu z 2020 r. dochody powiatów z tytułu subwencji ogólnej wzrosły o 11,5%, w tym w części oświatowej o 3,6%, w części wyrównawczej o 4,8%, a w części równoważącej o 13,2%.

W dochodach budżetów województwa, miast na prawach powiatu oraz gmin udział subwencji ogólnej wyniósł odpowiednio 31,0%, 23,5% i 21,4%. W porównaniu z 2020 r. wzrost dochodów w ramach subwencji ogólnej we wpływach budżetowych zanotowano we wszystkich typach JST: w budżetach gmin – o 26,4%, w budżetach miast na prawach powiatu – o 20,5% i w budżecie województwa – o 20,2%.

W dochodach miast na prawach powiatu część oświatowa subwencji ogólnej stanowiła 18,6%, a w budżetach gmin 12,9%. W porównaniu z 2020 r. dochody te wzrosły zarówno w przypadku miast na prawach powiatu, jak i gmin odpowiednio o 3,8% i 3,7%.

Z kolei w budżecie województwa największą część subwencji ogólnej stanowiła jej część wyrównawcza, tj. 17,7% ogółu dochodów budżetu województwa. Część oświatowa subwencji stanowiła 2,9% ogółu dochodów budżetu województwa.

Tablica 3. Subwencja ogólna w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	2067,3	988,5	139,3	527,9	321,3	495,6	391,3	191,9
W % dochodów ogółem	24,7	21,4	17,0	21,0	25,3	23,5	37,7	31,0
Część:								
wyrównawcza	4,8	4,8	1,7	4,8	6,9	0,1	6,8	17,7
oświatowa	15,2	12,9	12,4	13,1	12,9	18,6	25,5	2,9
regionalna	0,2	-	-	-	-	-	-	3,4
Uzupełnienie subwencji ogólnej	3,7	3,6	2,8	2,9	5,5	3,3	2,7	7,1

1.3. DOTACJE

W 2021 r. dotacje ogółem w budżetach JST w województwie lubuskim wyniosły 2486,5 mln zł, tj. zmniejszyły się w porównaniu z poprzednim rokiem o 4,4%. Udział dotacji w ogóle dochodów JST zmniejszył się w skali roku o 3,9 p. proc. do 29,7%.

Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (25,1% ogółu dochodów JST), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (20,5%) oraz na zadania własne (2,3%). Dalsze 4,5% dochodów JST zapewniły łącznie dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej¹.

Najwyższy udział dotacji w dochodach ogółem zanotowano w budżecie gmin – 32,2%. Były to głównie dotacje z budżetu państwa na zadania w zakresie administracji rządowej i na zadania własne, które stanowiły odpowiednio 25,0% i 2,6% ogółu dochodów gmin oraz dotacje §§ 205, 625 – 2,0%.

W strukturze dochodów miast na prawach powiatu dotacje stanowiły 28,4%, w tym dotacje celowe – 22,2%, a dotacje §§ 205, 625 – 6,2%. W ogóle dochodów budżetów powiatów dotacje stanowiły średnio 24,6%, w tym dotacje celowe 21,1%, a dotacje §§ 205, 625 – 3,1%.

W strukturze dochodów budżetu województwa dochody z tytułu dotacji stanowiły 24,0%, w tym dotacje celowe 7,1%, a dotacje §§ 205, 625 – 14,9%.

W 2021 r. dochody z tytułu dotacji zmniejszyły się w porównaniu z 2020 r. W stosunku do wartości z roku poprzedniego zmniejszyły się dotacje na realizację zadań własnych z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej odpowiednio o 39,1% i 34,2%. Wzrosły dotacje z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie zadań własnych o 50,5%. Biorąc pod uwagę różne typy JST, w największym stopniu zmniejszyły się

Dotacje stanowiły niemal 30,0% ogółu dochodów JST w województwie

Z ogółu dotacji dla JST w województwie lubuskim prawie 60% stanowiły dotacje dla gmin, w tym 32% dla gmin miejsko-wiejskich

¹ Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich

dotacje w budżecie województwa (o 43,7%). Dotacje w budżetach miast na prawach powiatu były o 2,5% mniejsze niż przed rokiem, a w budżetach gmin o 0,8% mniejsze. W przypadku budżetów powiatów odnotowano wzrost dochodów z tytułu dotacji (o 12,3%).

Tablica 4. Dotacje w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	2486,5	1483,1	241,9	816,5	424,7	598,7	256	148,6
W % dochodów ogółem	29,7	32,2	29,5	32,4	33,5	28,4	24,6	24,0
Celowe	25,1	29,8	27,8	30,0	30,7	22,2	21,1	7,1
z budżetu państwa	22,9	27,6	26,2	28,1	27,6	21,4	15,6	4,8
w tym na zadania: z zakresu administracji rządowej	20,5	25,0	23,9	25,3	25,0	19,6	12,4	4,5
własne	2,3	2,6	2,3	2,7	2,6	1,7	3,1	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	0,4	0,2	0,5	0,2	0,2	0,2	1,4	0,1
otrzymane z państwowych funduszy celowych	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	1,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań	0,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	2,2	0,6
§§ 200, 620	0,4	0,4	0,8	0,2	0,4	0,0	0,5	2,0
§§ 205, 625	4,1	2,0	0,8	2,1	2,4	6,2	3,1	14,9

1.4. DOCHODY NA FINANSOWANIE I WSPÓLFINANSOWANIE PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UNIJNYCH

W 2021 r. dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 399,0 mln zł, co stanowiło 4,8% ogółu dochodów JST. Były to tzw. płatności w zakresie budżetu środków europejskich (w kwocie 314,2 mln zł), środki z budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE (25,0 mln zł) oraz środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (59,7 mln zł).

W porównaniu z ub. rokiem dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zmniejszyły się o 33,8%. Spadek środków wyniósł: w budżecie województwa – 51,4%, w budżetach gmin – 38,5%, w budżetach miast na prawach powiatu – 9,9% oraz w budżetach powiatów – 7,9%.

Największy udział w dochodach na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych zanotowano w budżetach miast na prawach powiatu – 33,0%. W budżetach gmin

Z ogółu dochodów na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych prawie 80% stanowiły tzw. płatności w zakresie budżetu środków europejskich

udział ten wyniósł 29,6%, a w budżecie województwa 26,5%. Najmniejszy udział zanotowano w budżetach powiatów (na poziomie 10,9%).

Tablica 5. Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	399,0	118,1	13,7	67,4	37,0	131,6	43,3	105,9
W % dochodów ogółem	4,8	2,6	1,7	2,7	2,9	6,3	4,2	17,1
Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	0,7	0,5	0,1	0,5	0,8	0,0	0,8	4,4
Środki z budżetu państwa lub inne przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	2,7
Płatności z budżetu środków europejskich	3,8	2,0	1,5	2,1	2,1	6,1	3,2	10,1

II. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

W 2021 r. wydatki JST wyniosły 7912,7 mln zł, tj. o 5,2% więcej niż w poprzednim roku. W strukturze wydatków 83,7% stanowiły wydatki bieżące, a 16,3% – wydatki majątkowe. W stosunku do 2020 r. wydatki bieżące wzrosły o 5,0%, a wydatki majątkowe o 6,4%.

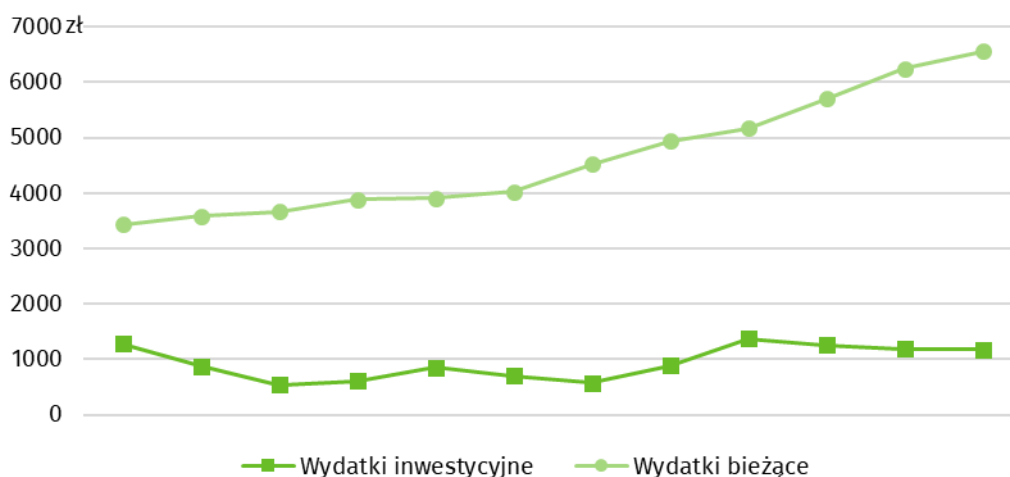
Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 7888 zł (tj. o 444 zł na 1 mieszkańca więcej niż w 2020 r.), w tym wydatki bieżące 6600 zł (tj. o 358 zł na 1 mieszkańca więcej niż w poprzednim roku). Wydatki majątkowe w 2021 r. zrealizowane zostały na poziomie 1288 zł na 1 mieszkańca, wobec 1208 zł niż przed rokiem.

Wydatki JST były wyższe w stosunku do poprzedniego roku o 5,2%

Wydatki JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 7888 zł, tj. o 6,0% więcej niż przed rokiem

Tablica 6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W mln zł	Ogółem = 100	2020 = 100
Ogółem	7912,7	100,0	105,2
Gminy razem	4327,5	54,7	106,6
miejskie	786,2	9,9	104,2
miejsko-wiejskie	2366,3	29,9	106,2
wiejskie	1174,9	14,8	109,1
Miasta na prawach powiatu	2074,4	26,2	106,9
Powiaty	962,3	12,2	107,3
Województwo	548,4	6,9	88,1

Wykres 3. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca

2.1. WYDATKI BIEŻĄCE

Wydatki bieżące JST osiągnęły łącznie poziom 6621,0 mln zł (83,7% ogółu wydatków JST), tj. o 5,0% więcej niż w roku poprzednim. Wydatki bieżące jednostek budżetowych oraz dotacje były wyższe niż przed rokiem o odpowiednio 9,3% i 3,2%. Odnotowano spadek wydatków na świadczenia osób fizycznych w stosunku do poprzedniego roku o 2,5%.

Największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem notuje się w budżetach powiatów. W 2021 r. odsetek ten wyniósł 88,5% (1,4 p. proc. mniej niż w 2020 r.) W budżetach gmin wydatki bieżące stanowiły 84,7% ogółu wydatków (0,8 p. proc. mniej), a w budżetach miast na prawach powiatu 82,8% (2,8 p. proc. mniej). Udział wydatków bieżących w budżecie województwa wzrósł o 12,4 p. proc. do poziomu 70,9%.

W 2021 r. wydatki bieżące w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły we wszystkich typach JST, przy czym najwyższe odnotowano w miastach na prawach powiatu w wysokości 6544 zł (o 4,2% wyższe niż przed rokiem). Wydatki bieżące gmin na 1 mieszkańca wyniosły 4946 zł (tj. o 6,2% więcej niż w 2020 r.), przy czym najwyższe były w gminach miejsko-wiejskich – 4983 zł (o 6,1% wyższe niż przed rokiem). W gminach wiejskich wydatki bieżące na 1 mieszkańca wyniosły 4937 zł, a w gminach miejskich 4850 zł (tj. były wyższe odpowiednio o 5,8% i 7,1%). Wzrost wydatków bieżących w przeliczeniu na 1 mieszkańca w budżetach powiatów wyniósł 6,2% do 1149 zł, natomiast w budżecie województwa 7,5% do 388 zł.

Tablica 7. Wydatki bieżące w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	6621,0	3663,5	675,3	2022,0	966,2	1717,3	851,2	389,0
W % wydatków ogółem	83,7	84,7	85,9	85,4	82,2	82,8	88,5	70,9
w tym:								
Dotacje	8,0	5,1	7,4	5,0	3,7	9,9	4,7	29,9
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	20,4	27,1	25,9	27,4	27,3	18,9	4,2	1,2
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	55,0	52,2	52,4	52,7	51,0	53,8	79,1	39,1
w tym:								
wynagrodzenia	29,7	26,4	26,6	26,6	26,1	29,4	50,9	18,6
w tym osobowe	26,9	24,1	24,5	24,2	23,5	26,9	45,2	17,1
pochodne od wynagrodzeń	5,5	5,3	5,2	5,3	5,2	5,3	8,3	3,4
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	5,5	5,2	5,1	5,3	5,2	5,3	8,2	3,4
zakup materiałów i usług	16,6	17,3	18,3	17,5	16,2	16,7	15,1	13,9
Obsługa długu publicznego	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,2	0,4	0,8

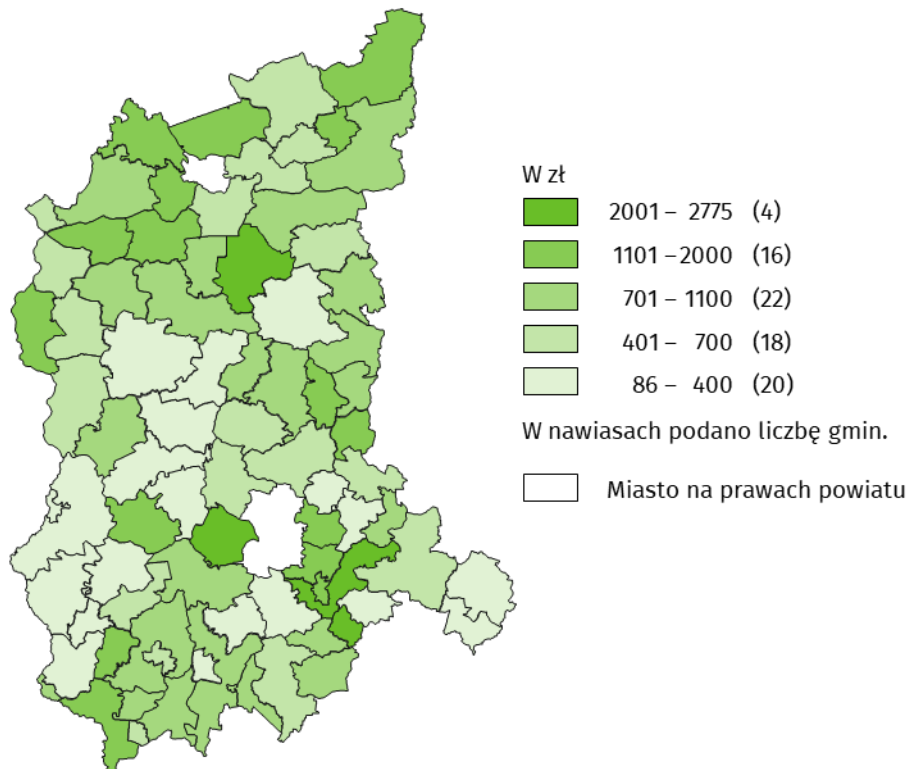
2.2. WYDATKI MAJĄTKOWE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2021 r. wydatki majątkowe stanowiły 16,3% ogółu wydatków JST (wobec 16,1% w 2020 r.) i wyniosły 1291,6 mln zł (w tym 1192,3 mln zł stanowiły wydatki inwestycyjne). W porównaniu z poprzednim rokiem wydatki majątkowe wzrosły o 6,4%, a inwestycyjne zmniejszyły się o 0,7%.

Wydatki inwestycyjne budżetów gmin były o 1,6% wyższe niż przed rokiem. W gminach wiejskich zanotowano wzrost wydatków inwestycyjnych o 24,0%, natomiast w gminach miejskich i miejsko-wiejskich wystąpił spadek odpowiednio o 13,0% i 5,0%. W budżetach powiatów wydatki inwestycyjne zwiększyły się o 25,5%, a w budżetach miast na prawach powiatów o 21,7%. Z kolei w budżecie województwa zanotowano spadek wydatków inwestycyjnych, który wyniósł 38,3%.

W 2021 r. wydatki inwestycyjne były mniejsze niż w poprzednim roku

Mapa 3. Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2021 r.

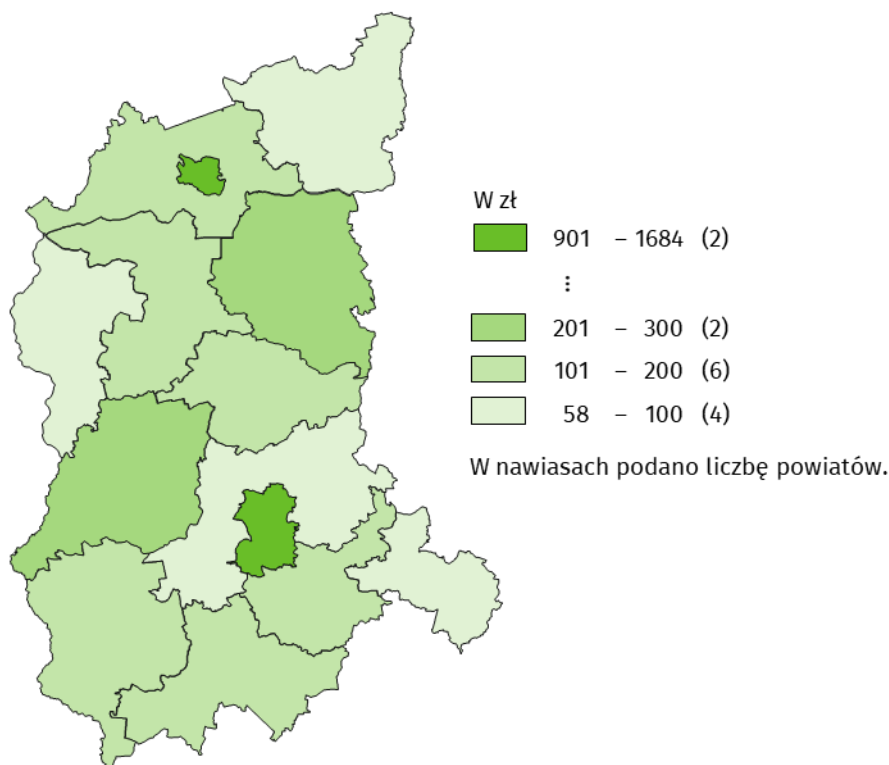

Największy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem notowano w budżecie województwa, na poziomie 29,1% (było to o 12,4 p. proc. mniej w porównaniu z poprzednim rokiem). Zmniejszył się także udział wydatków inwestycyjnych w ogóle wydatków budżetów gmin (o 0,7 p. proc. do 13,6%). Z kolei w strukturze wydatków budżetów miast na prawach powiatu oraz budżetów powiatów udział wydatków inwestycyjnych zwiększył się odpowiednio o 2,0 p. proc. do 16,1% oraz o 1,7 p. proc. do 11,4%. Najwyższe wydatki inwestycyjne w przeliczeniu na 1 mieszkańca zrealizowały miasta na prawach powiatu, w wysokości 1270 zł (co oznacza wzrost o 22,7% w skali roku). Wydatki inwestycyjne gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 797 zł (wzrost o 2,3%), a powiatów 148 zł (wzrost o 26,3%). Z kolei wydatki inwestycyjne budżetu województwa zmniejszyły się w ujęciu rocznym do 159 zł (tj. o 37,8%).

Tablica 8. Wydatki majątkowe w 2021 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W mln zł	1291,6	664,0	111,0	344,3	208,7	357,1	111,1	159,4
W % wydatków ogółem	16,3	15,3	14,1	14,6	17,8	17,2	11,5	29,1
w tym inwestycyjne	15,1	13,6	12,4	12,3	17,2	16,1	11,4	29,1

Mapa 4. Wydatki inwestycyjne powiatów i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2021 r.

2.3. WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW

Z ogółu wydatków JST, najwięcej zrealizowano w dziale oświata i wychowanie – 2207,6 mln zł (tj. 27,9% ogółu wydatków JST). Wydatki w dziale rodzina w wysokości 1648,3 mln zł stanowiły dalsze 20,8% ogółu wydatków JST, a w dziale transport i łączność w kwocie 858,8 mln zł – 10,9%. Udziały wydatków w pozostałych działach klasyfikacji budżetowej nie przekraczały 10% ogółu wydatków JST. Były to m.in. wydatki w dziale administracja publiczna (8,8% ogółu wydatków JST), pomoc społeczna (6,6%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6,4%) oraz kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (2,9%).

Ponownie w większości działów klasyfikacji budżetowej zanotowano wzrost wydatków JST w porównaniu z poprzednim rokiem. Największy wzrost zanotowano w dziale gospodarka mieszkaniowa – o 76,0%, kultura fizyczna – o 30,8%, w dziale oświata i wychowanie – o 10,1% oraz w dziale administracja publiczna – o 9,9%. Spadek wydatków odnotowano m.in. w dziale ochrona zdrowia – o 23,1%, turystyka – o 30,6% oraz obsługa długu publicznego – 36,4%.

W budżetach gmin w największym stopniu wzrosły wydatki klasyfikowane w działach: gospodarka mieszkaniowa (o 98,9%), obrona narodowa (o 34,6%), ochrona zdrowia (o 27,8%) i leśnictwo (o 26,5%). Największy spadek wydatków odnotowano w działach turystyka (o 31,0%) oraz obsługa długu publicznego (o 29,9%).

W miastach na prawach powiatu najwyższy wzrost wydatków nastąpił w dziale nauka (o 72,8%), a także w dziale kultura fizyczna (o 53,1%), gospodarka mieszkaniowa (o 34,8%) oraz transport i łączność (o 23,3%). Największy spadek wydatków odnotowano m.in. w działach obrona narodowa (o 97,4%) i obsługa długu publicznego (o 44,2%). W budżetach powiatów największy wzrost dotyczył wydatków na kulturę fizyczną (ponad 5-krotny), a największy spadek na obronę narodową (o 85,7%) oraz turystykę (o 84,8%). Z kolei w budżecie województwa w największym stopniu wzrosły wydatki m.in. na naukę oraz gospodarkę mieszkaniową (ponad 3-krotnie). Zmniejszyły się natomiast m.in. wydatki na ochronę zdrowia (o 43,0%) i rodzinę (o 41,7%).

Jednostki samorządu terytorialnego od lat najczęściej środków wydatkują w dziale oświata i wychowanie oraz w dziale rodzina

Tablica 9. Struktura wydatków według działań w 2021 r.

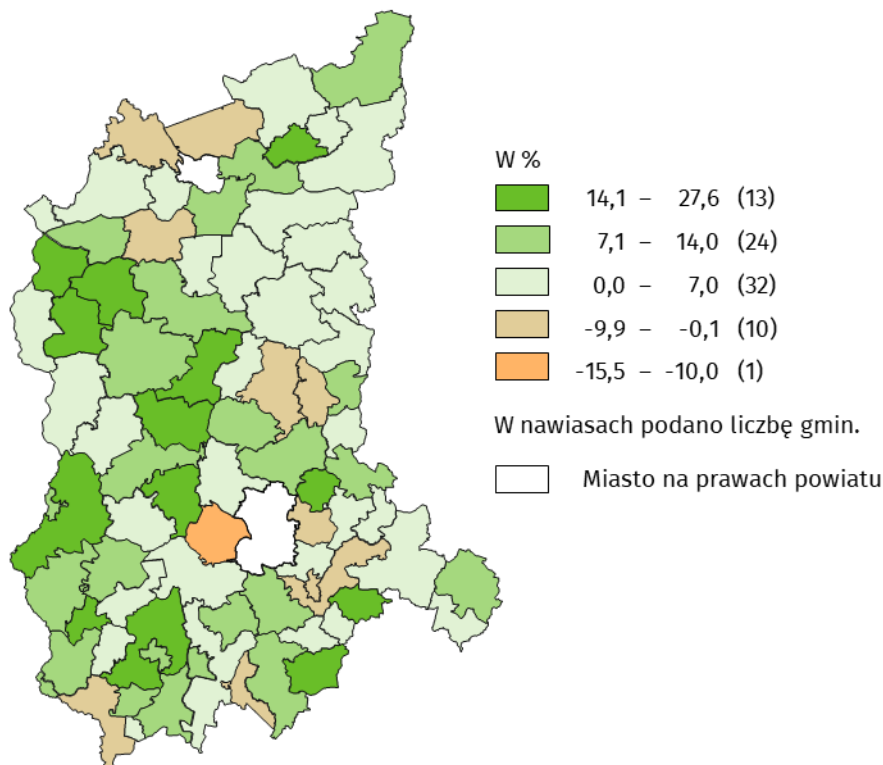
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,2	2,0	0,0	1,4	4,4	0,0	0,2	1,9
Transport i łączność	10,9	5,8	6,9	4,6	7,3	14,7	10,5	37,2
Turystyka	0,4	0,6	1,3	0,5	0,3	0,0	0,0	0,2
Gospodarka mieszkaniowa	2,6	3,6	3,5	4,6	1,6	2,1	0,9	0,4
Działalność usługowa	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	1,9	0,2
Administracja publiczna	8,8	8,7	6,7	8,5	10,3	6,3	10,5	15,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,0	1,0	0,7	1,0	1,0	1,8	7,8	0,0
Obsługa długu publicznego	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,2	0,4	0,8
Oświata i wychowanie	27,9	28,7	28,7	28,7	28,7	31,7	29,6	4,1
Ochrona zdrowia	1,9	0,6	0,8	0,6	0,4	0,8	3,6	13,8
Pomoc społeczna	6,6	6,0	7,1	6,0	5,4	5,9	12,9	2,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1,5	0,3	0,1	0,2	0,4	1,5	5,3	4,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,0	0,7	0,6	0,8	0,4	2,9	6,6	1,1
Rodzina	20,8	26,8	25,9	27,2	26,6	19,7	8,1	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6,4	8,5	8,4	9,3	7,1	6,0	0,8	0,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,9	3,3	3,2	3,3	3,5	1,9	0,1	7,5
Kultura fizyczna	2,4	2,4	5,3	2,1	1,2	3,5	0,3	2,5
Pozostałe	0,9	0,3	0,3	0,4	0,7	0,5	0,5	6,8

III. WYNIKI FINANSOWE BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W 2021 r. wynik finansowy budżetów JST ukształtował się na poziomie 460,4 mln zł. Relacja wyniku do dochodów wyniosła 5,5%, tj. poprawiła się w porównaniu z 2020 r. Przed rokiem wynik budżetów JST wyniósł 219,6 mln zł, a relacja wyniku do ogółu dochodów JST wyniosła 2,8%.

Wynik budżetów gmin województwa lubuskiego wyniósł 282,2 mln zł (wobec 156,9 mln zł w poprzednim roku). Spośród 80 lubuskich gmin (bez miast na prawach powiatu), w 69 gminach rok budżetowy zamknięto nadwyżką budżetową o łącznej wysokości 311,8 mln zł. W pozostałych 11 gminach zanotowano deficyt budżetowy w wysokości minus 29,6 mln zł. W poprzednim roku nadwyżkę dochodów nad wydatkami o łącznej wartości 220,3 mln zł zanotowano w 60 gminach, a deficyt o łącznej wysokości minus 63,4 mln zł - w 20 gminach.

Mapa 5. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów gmin w 2021 r.

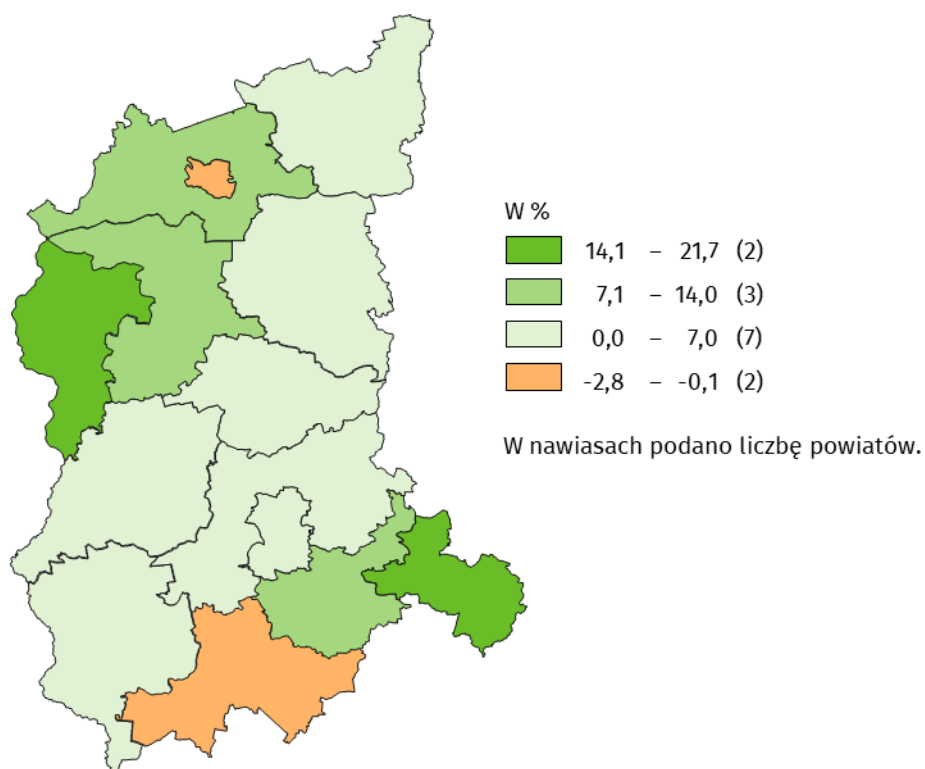
W 2021 r. relacja wyniku ogółem do dochodów ogółem gmin wyniosła 6,1%, wobec 3,7% przed rokiem. Gminy o największej nadwyżce budżetowej to Siedlisko (27,6%), Zwierzyn (25,4%) oraz Gubin gmina wiejska (23,0%). Największy ujemny wynik budżetowy zanotowano w gminie wiejskiej Świdnica (stanowił 15,5% jej dochodów budżetowych). W poprzednim roku zanotowano 3 gminy w województwie, których deficyt stanowił co najmniej 10% dochodów. W pozostałych 10 gminach deficyt budżetowy nie przekraczał 6% ich dochodów.

W miastach na prawach powiatu zanotowano nadwyżkę budżetową, która wyniosła 31,5 mln zł (wobec deficytu w poprzednim roku w wysokości minus 5,0 mln zł), a relacja wyniku do dochodów wyniosła 1,5% wobec minus 0,3% przed rokiem.

Łączny wynik budżetów powiatów wyniósł 77,0 mln zł (wobec 74,2 mln zł w 2020 r.), a relacja wyniku do dochodów powiatów wyniosła 7,4% (wobec 7,6% w poprzednim roku). Spośród 12 powiatów w województwie lubuskim, w 11 zanotowano nadwyżkę budżetową o łącznej wartości 78,7 mln zł. Deficyt budżetowy (w wysokości minus 1,8 mln zł) zanotowano tylko w powiecie żagańskim. Relacja wyniku do dochodów ukształtowała się na poziomie od minus 1,9% w powiecie żagańskim, do 21,7% w powiecie wschowskim.

W budżecie województwa zanotowano nadwyżkę budżetową w kwocie 69,7 mln zł (wobec minus 6,6 mln zł przed rokiem). Relacja wyniku do dochodów województwa wyniosła 11,3% (wobec minus 1,1% w poprzednim roku).

Mapa 6. Relacja wyniku finansowego do wykonanych dochodów powiatów i miast na prawach powiatu w 2021 r.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Dyrektor Roman Fedak
Tel: 68 322 31 12

Rozpowszechnianie:
Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych

Tel: 68 322 31 28

Współpraca z Mediami:

tel.: (+48 68) 322 31 12

e-mail: SekretariatUSZGR@stat.gov.pl

 zielonagora.stat.gov.pl

 @ZielonaGoraSTAT

 @UStatZielonaGora

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Strateg](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Dotacje celowe z budżetu państwa](#)

[Dotacje celowe z funduszy celowych](#)

[Podatek](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)

[Podatek dochodowy od osób prawnych](#)